

Előfizetési ár:

Egész évre ——— 4 K.
Fél évre ——— 2 K.
Negyed évre ——— 1 K.
Egyes szám ——— 20 f.

Felelős szerkesztő:

SUGÁR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNŐ
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDESZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 fillérrel, táblazatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szerelmi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adtnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség evnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tisztja jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

Olvasóinkhoz.

Kitüntetés.

Bizalmatlanság. (Bd.)

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről. (Kovács Aladár.)

Az invalidusok (Sz. F.)

Gazdasági tanácsadó: Oszlopok és karók konzerválása. — Szemzés. — Tojásbéj felhasználása.

Különfélék: Biztosítások. — Halálozás. — Central Univers. — Elfogott vadászó. — Hányféle bélyeg van a világon? — Új állami csemetekert és gyümölcsfaiskola. — Korai nyúl. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Hivatalos közlemények: Erekyeként őrzött fegyverek adómentessége. — Vadnak törrel való elfogása nem adójövedéki kihágás. — Vámszedés a jégen és gázlókön.

Szerkesztői üzenetek.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Tárca. Meteor. (Stoukáné-Bapcsányi Vera.)

Olvasóinkhoz.

Változott viszonyaim miatt «Az Erdő» szerkesztésétől a mai napon megválok.

A midőn az Országos Erdészeti Egyesülettől vett megtisztelő megbízásért e helyen hálás köszönetet mondok, hálámat s köszönetemet rovom le «Az Erdő» nagyérdemű munkatársainak is, kik csekély erőmet hathatós közreműködésükkel voltak szivesek támogatni.

Sugár Károly.

*

Sugár Károly m. kir. főerdőmérnök úr a fentiek értelmében a lap szerkesztésétől sajnálatunkra megválna, a lap szellemi részének vezetését teljesen Balogh Ernő m. kir. főerdőmérnök úr veszi át.

Az Országos Erdészeti Egyesület
mint kiadótulajdonos.

Kitüntetés.

A Személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Tamás János főerdőőrnek állandó nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1911. évi február hó 6-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Tamás János főerdőőr, a ki 1849. évi május hó 6-án Aknasuhaton, Máramaros vármegyében született, 1868. évi május hó 26-án lépett a rónaszéki sóbányahivatalnál mint szegődményes irodai kisegítő az állam szolgálatába. 1870-ben a máramarosszigeti erdőhivatal kerületébe erdőlegénynyé, 1871-ben a királymezői volt erdőhivatal kerületébe erdőőrré neveztetett ki s miután 1881. évi október hó 19-én az erdőőri szakvizsgát is letette, 1882-ben beosztatott a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó bocskói faraktárgondnoksághoz, hol 1885. évben főerdőőrré neveztetett ki s ebben a minőségben teljesített 1910. évi december hó végével történt állandó nyugalomba helyezését hasznos és elismerésreméltó szolgálatot.

Tamás János, a ki több mint 42 évig szolgált, egész állami alkalmaztatása alatt a kincstár érdekeit fáradhatlan szorgalommal és buzgósággal támogatta s megbízhatóságával, teendőinek gyors, lelkiismeretes és pontos teljesítésével, valamint példás magaviseletével összes fellebbvalóinak mindenkor teljes megalégedését és dicséretét érdemelte ki.

Kiválóan hasznos tevékenységet fejtett ki Tamás János a bocskói m. kir. faraktárgondnokságnál, a hol egyhuzamban 28 éven át volt alkalmazva s a hol a tutajozási idény alatt nap-nap mellett késő estig a legnagyobb odaadással végezte fárasztó munkáját a nélkül, hogy ezért a valóban terhes és a hivatalos órákon túl teljesített működéséért külön díjazásra tarthatott volna igényt.

A milyen megbízható, pontos, szorgalmas, megalkuvást nem tűrő volt Tamás János hivatalos szolgálatának teljesítésében, éppen olyan gondossággal nevelte és taníttatta csekély fizetéséből sok nélkülözések árán gyermekeit is, úgy hogy ma már nyolcz gyermeke közül az egyik róm. kath. plébános, a másik uradalmi erdőtiszt, a harmadik joggyakornok, egyik fia a mult évben végezte el a középiskolákat és tett érettségi vizsgát, egy fia pedig — apja nyomdokait követve — napibéres a bocskói faraktárgondnokságnál.

Most, mindön Tamás János hosszú, eredményes és hű szolgálata után állandó nyugalomba vonult és élvezi fáradságos munkálkodásának áldásos gyümölcseit, a legmagasabb királyi kegy olyan férfitüntetett ki, a ki erre a kitüntetésre minden tekintetben méltó és érdemes.

Bizalmatlanság.

Több mint négy éve annak, hogy az Országos Erdészeti Egyesület lapunkat abból a célból indította meg, hogy az erdőőri személyzet körében szakértelmet terjeszzen, érdekeit mindig reális alapon felkarolja és mezőgazdasági, valamint állattenyésztési tekintetben oly ismeretekkel szolgáljon, a melyeket a személyzet a maga kis gazdasága körében előnyösen érvényesíthet. Reméltük, hogy sikerül ezen az alapon az altiszti személyzet bizalmát teljesen önzetlen vállalatunk által megnyerni. Mégis, a mikor az erdőőrök szövetségbe kívántak tömörülni, az előkészítő lépések ügyében a világért sem fordultak volna bizalommal akár e lap vezetőségéhez, akár az erdőtiszti kar hivatott és ily ügyekben járatos, magas

rangú tagjaihoz, kik között bizonyára akadt volna, a ki a ném épen háládatos szerepre vállalkozik és a maga igazát kereső, szervezkedni óhajtó altiszti kar élére áll, megóva azt mindenféle tapogatózó tévelygéstől, határozott irányt, belső tartalmat és kifelé tekintélyt is adva mozgalmuknak. E helyett saját erejükre bízva tartottak alakuló gyűlést, tisztelegtek egyes helyeken a földművelésügyi minisztériumban (mi körül azonban lényeges mulasztások történtek), s most az alapszabályokban — valószínűleg a féltett «függetlenség» miatt — hangsúlyozottan tervbe vett saját közlöny helyett egy a vidéken, megengedjük, hogy jóindulatú laikus részéről megindított «erdészeti és vadászati szaklap»-ban velük — úgy látszik — azt az irányító és érdekképviselő szervet feltalálni, a mely céljaiknak megfelel.

Tartunk attól, hogy nem ez a helyes út arra, hogy oly komoly és súlylyal bíró testületté erősödjék az altiszti szövetség, a mely megoldja a maga elé tűzött feladatot, tartunk tőle, hogy külső befolyásoknak kiteve a mostani vezetők jóhiszemű törekvései nem fognak a szövetségben érvényesülni, a mely ily módon épen azok jóindulatát és rokonszenvét nem fogja megnyerni, a kiktől első sorban várhatja céljainak, reményeinek teljesítését.

Nem panaszként mondjuk ezeket, hanem intelemként s a magunk részéről legteljesebb függetlenségünk tudatában teljesen tárgyilagos szempontból fogjuk bírálat alá venni a szövetségnek még csak ezentúl megkezdendő működését. Ezt a bírálatot annál is inkább köteleességünknek tartjuk, mert a mostani bizalmatlanság mellett tartunk attól, hogy a szövetség szellemi vezetése nem kizárólag az érdekelt altiszti kar kezében marad, hanem

TÁRCZA.

Meteor.

Irta: Steukáné-Bapcsányi Vera.

Teljesen a habok kénye-kedvére bizta csónakját. Evezőjét behúzza, álmódóva kulcsolta össze kezeit ölben; mostanában mindig így szeret ülni, maga sém tudva miért, honnan e jóleső zsibbadtság, mely megszállja tagjait és reáborul lelkére is. Úgy érzi, mintha félig már csak álmodná az életet, alig érzi annak pozitív létezését; ő, ki oly tevékeny, élénk volt eddig, és mindig kész az impressziók befogadására, most órák hosszat képes egy helyen ülni s szeméit egy pontra szegezve belebámulni a semmiségbe, minden gondolat és érzés nélkül. Érthetetlen ködfátyol borul lelki szeméire, melyen keresztül már alig bírja felfogni a körülötte változó eseményeket; minden beláthatatlan messzeségben tetszik e távoli perspektíván keresztül; a vágyak megvérezhetetleneknek, a jövő elérhetetlennek látszik s a czél ismeretlen, talányos, mint az örvény soha sem járt mélysége, a hol már a megsemmisülés kezdődik...

Nem fél tőle és nem vágyik utána. Midőn Berlin-

ben tavasszal az orvos kimondta fölötte a halálos ítéletet, egy pillanatra megrendült s úgy képzelte, igazságtalanság történik vele; később azonban már nyugodtabban tudott gondolkozni fölötte. Általános fogalmak szerint többet élt és élvezett, mint más leány kétszer annyi idő alatt. Csodagyermek volt s most huszonkettedik évében már elérte a dicsőség és siker azon fokát, melyet legtöbben kartársai közül öszülő fejjel, egy hosszú élet fáradalmi árán sem érnek el. Nincs miért panaszkodnia. A sors egyszerre teli marokkal szórta ölébe azt, a mit másoknak fukarul, morzsánsként osztogat, vagy a mit egészen megtagad tőlük.

Apró kezei, — melyek rendes körülmények között akkor még csak az ábécé nehéz kalligrafiáit lettek volna hivatva rajzolni, — már meséket szöttek, színes délibábos képeket festettek és dicshimnuszokat csaltak elő varázshegedűjén. Régen volt ez, ... multban, hová nincs visszatérés és melynek folytatása nem lesz.

Az első nyilvános szereplése és a berlini utolsó hangversenye között, — melynek végén a már napok óta mellére nehezedeő fájdalom először festette pirosra zsebkendőjét, — szinte megmérhetetlen hosszú az út, telve virággal, hódolattal és dicsőséggel. Nem csalódott, a sors beváltotta ígéreteit, mi mást követelhet még?

ha nem is forma szerint, de tényleg külső, avatatlan befolyások is érvényesülni fognak, a melyeket bármily elfogulatlanul is fogadjunk, mégis aggodalommal látunk feltűnni. (Bd.)

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről.

(Folytatás.)

Irta: Kovács Aladár, m. kir. főerdőmérnök.

Maszlagos redőszivom (Datura Stramonium, L.). Udvarokban, szemétdomb közelében, utak körül igen gyakran előforduló mérges növény, melyet tölesér alakú nagy fehér virágjáról és tüskés dióhoz hasonló terméséről könnyen meg lehet ismerni. Ha levelét, melyek ragadós nedvet izzadnak ki, vagy szárát kézbe vesszük és kezeink között dörzsöljük, úgy azok émeletítő, fejfájást okozó bűzös szagot terjesztenek. Minden része, kivált azonban levelei és magja igen mérges, kigőzölgése zárt helyen szédülést, gyomorémelygést, hányást, sőt muló tébolyt is okoz. Gyermekekkel megtörténik, hogy magját, mely dió alakú tokban van, megesszik. A mérgező hatás nemsokára jelentkezik, a beteg elkábul, eszméletét veszti, dühöngeni, rángatózni kezd, szomjúság gyötri, fogait csikorgatja, hűdött állapotba jut. Az ilyen mérgezettnek azonnal adjunk hánytatót és ne engedjük elaludni addig, míg orvos jön. Hányás után savanyú tej, ecet, claj igen sokat könnyít a betegnek. Ezt a mérges növényt, a hol érjük, pusztítsuk, mert már sok bajnak és szerencsétlenségnek volt okozója.

Bolondító beléndek (Hioscyamus niger, L.). Utak, sötétyek mellett, sőt az udvarokban gyakori ez a szőrös,

ragadós, mérges növény. Miként neve is mutatja, a kábító mérgek közé tartozik. Az egész növény kábító, bűdös, enyves nedvet izzad ki, melynek még a szaga is szédülést, émelygést okoz, ha pedig akár magja, akár gyökere valamiképp a szervezetbe jut, öjzongést s azután mély álmot idéz elő, mire aztán szélütés és halál következik.

Az állatokra nem egyformán hat, mert a kecskének, juhoknak, melyek egyébként nem szívesen eszik meg, nem árt, a sertés azonban, ha gyökerét megeszi, veszedelmesen megbetegszik, inmerevedést, lábficzamodást is kap. A halak, ha a vízbe beléndeket (maszlagot) dobálnak, elkábulnak és meg is döglenek, azért tiltja a halászati törvény a halaknak ezen mérges növényvel való mérgezését. A baromfi, ha magját megeszi, megdöglik. Még az egér és patkány is kipusztul arról a tájékról, hol a növény nagyobb mennyiségben terem, mert annak kábító szagát ki nem állják. Ha ló vagy szarvasmarha eszi meg a növényt, akkor legjobb neki tejjel kevert lenolajat torkába önteni, hogy mihamarabb megtisztuljon gyomra a mérges anyagtól. Ha a növény gyökere valami zöldség helyett az ember gyomrába jut, úgy hánytató adagolása az első teendő, az orvosért elküldeni pedig ne késlekedjünk.

Szédítő vadóc (Lolium temulentum, L.). Sovány talajon őszi és tavaszi vetések között terem. Árpához hasonló szára és kalásza van. Magja igen mérges s ha a gabonaneműek magjával együtt lisztté őrltetik, veszedelmes mérgezést idézhet elő, mely szédülésben, fejfájásban, dühösségben, reszketésben, nagy elgyengülésben, álmoságban nyilvánul és halált is okozhat. A vadóciz lisztet arról lehet megismerni, hogy színe barna,

Elérte sikereinek zenithjét, élvezte kiváltságának minden előnyét, érzi, hogy miagasabbra már úgy sem haladhat, visszafelé pedig nem akar. «Mindig előre» volt jelszava; előbb tehetségére hiú szülei biztatására, később már benső ösztönből. Úgy járt, mint az ópiumszívó, kezdetben a kevés is mámorossá tette s aztán mindig fokozottabb mértékben vágyott utána; volt idő, mikor azt hitte, hogy az egeket kell elérnie és most? Homály borul fáradt agyára, halálos zibbadtság, láztól forró tagjaiba s tünődve számlálja a rövid határt, mely még eléje van szabva: szeptember, október... november... Nincs tovább, itt megszűnik minden. A közeli villanytelep reflektora széles sávban szórja hideg fényét a homályos éjszakába, valami beteges, sápadt világosságba vonva nagy darabon a folyó kigyózó medrét. A víz sekély, túlhan a kékes kavicsok is kilátszanak belőle, itt azonban, a lehajló füzesek mentén fenyegetően sötétlik a víz mélysége. A csónak csendesen, ringva halad a part szélén s lassan közeledik az épülő híd vascsölöpei felé. Nem gondol vele. Drága indiai shwalja lecsúszott vállairól s látni engedte lágy, fehér szövetbe burkolt alakját; olyannak tetszett különlegesen egyszerű szabású ruhájában, mint egy elvarázsolt regebéli alak. Gyönyörű ovális arcával, álmodozó nagy

mandulametszésű szemeivel és leengedett hosszú bronzszínű hajfonataival hasonlított Ryland szépséges bibliai Rácheljéhez.

Minden este erre felé irányítja csónakját. Szereti hallgatni az éjjeli munka tompított zaját; a szigorú fegyelem alatt itt minden óramű pontosságával halad; tekintettel a munka sürgős voltára, a munkások késő estig dolgoznak; a fényszóró mellett a sok sürgölődő ember, mindannyi apró manóhoz hasonlít.

— Jó estét! — hangzik hirtelen feléje a partról. — A csónakos megint álmodozó és fáradt, az evező gazdátlan s a csónak rossz úton halad, megengedi, hogy vezessem csónakját?

Fiatal, erőteljes férfi volt. Barnára patinázott arcán meglátszott a folytonos szabadban való tartózkodás. Határozott vonású, de a mellett mégis szép szabású szája szilárd jellemre engedett következtetni; két sötét szeme annyi becsületes józansággal és életbölcsességgel tekintett a világba, a mennyivel a leány ritkán találkozott raffinált élvezeteket hajszoló környezetében.

Az ifjú hirtelen szökéssel lenn termett a csónakban s az evezőt megragadva, egy csapással más irányt adott a könnyű sajkának.

— Azt tanácsolom, — folytatta rövid üdvözlés

vizzel keverve habzik, a tésztája rossz, nem kel, a belőle készült kenyér pedig kékesszínű és kesernyés ízű.

Ha lovak abrakja közé vadóc kerül, a mi gyakrabban megtörténhetik, a lovak az úgynevezett csirát kapják, vagy vakságba esnek. Ellenszere hánytató, később eczet, olaj, édes tej és savanyú káposzta leve.

Kutyatej, farkasfűtej (Euphorbia Cyparissias, L.). Miveletlen és sovány talajon, utak körül, száraz kaszálókon nagy mennyiségben terem s annyira közönséges, hogy azt hiszem, mindenki ismeri. Ha szárát megtörjük vagy megvágjuk, csipős tejszerű nedv szivárog belőle, mely a testen hólyagot sziv, gyulladással daganatot idéz elő, belsőleg véve pedig hányást, gyomorgyulladást, vérköpést, hasmenést, sőt halált is okozhat. Magjának olaja a legmérgeesebb. Juhok és kecskék ártalom nélkül eszik meg, de akkor tejük az emberre mérgező hatású. Virágját a méhek kerülik. Ellenszere hánytató, azután édes tej.

Vízi ébszőlő (Solanum Dulcamara, L.). Tulajdonképp burgonyafélékhez tartozó, kúszó növény, mely nedves helyeken, élősövények mentén, bokrok tövében gyakori és tojásalakú apró, skarlátpiros bogyóiról könnyen felismerhető.

Levele undorító, bódító szagú és elsőben kesernyés, majd édeses, csipős ízű. Bogyói édeses savanyú, undorító ízűek. Az egész növény, de kivált bogyói kábító, rágó mérgesek és tetszetős feltűnő külsejük gyakran csábítja el a gyermekeket arra, hogy megkóstolják. Belsőleg véve émelygést, hascsikarást, izzadást, félelemérzést, reszketést idéz elő. Ellenszere a hánytató, később eczetes víz.

Kender (Cannabis sativa, L.). Ki hinné, hogy ez a

hasznos növény is mérges. Pedig próbálja meg valaki kenderföldön a kender között lefeküdni, rövid idő múlva érezni fogja annak szédítő hatását. Belsőleg véve, fiatal hajtása levének részegítő hatása van, mely embernek, marhának egyaránt ártalmas, azért igen káros azt a vizet, melyben kender ázott, a marhának, lónak italul adni.

Az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növények közül még megemlítendő az *Ostorindás haramag* (*Oenanthe fistulosa, L.*), a *Orvosi csikorka* (*Gratiola officinalis, L.*), a *Keszeg saláta* (*Lactuca Scariola, L.*), a *Foltos kontyvirág* (*Arum maculatum, L.*), a *Mocsári molyűző* (*Ledum palustre, L.*), a *Leány kökörcsin* (*Anemone pulsatilla, L.*), a *Fehér zászpa* (*Veratrum album, L.*). Ezek mind hatalmas mérgek, melyek kivonatai a gyógyszertárakban, mint kiváló orvosszerek szerepelnek. Általában mondhatjuk, hogy nemcsak az ismert mérges növények azok, melyek a hozzáértő orvos kezében az emberiség hasznára felhasználhatók, hanem azon növények kivonata (alkaloidja) is sokszor hasznos gyógyszer, melyeket a mérges növények közé nem is számítunk. Nézzük például a fűzfát, azt már csak nem számítjuk a mérges növények közé, pedig fiatal hajtásainak üde és összehúzó, keserű ízű hancsából egy hatalmas mérget a salicylt vonják ki, melyet lázas, csúzos betegségeknél, mint izzasztószert kitűnő sikerrel alkalmaznak, persze csekély, az ember szervezetére még nem ártalmas adagokban. A bölcs természet adott gyógyszert eleget és az embernek értelmet arra, hogy a gyógyszereket megtalálja és saját jólétének előmozdítására felhasználja. A mérges növények között foglal helyet a gombák némely faja. A mérges gombák, mint azt a

után, — hogy többé ne induljon egyedül vízi sétájára. Ma már beállítottuk a vaspilléreket s több mint bizonyos, ha most nem jövök, csónakja beleütözik valamelyikbe.

Félig szemrehányóan, korholva mondta ezt, mialatt egyik kezével a leány vállára igazította a lecsúszott shwalt s aztán az építményt megkerülve, hosszú darabon haladtak a vizen lefelé, alig egy-egy közönyös szót váltva egymással. A férfi kissé zárkózott, szűkszavú volt, társadalmi formákban szögletes s kifejezéseiben rövid, szabatos, minden fölösleges sallang nélkül, a munka és komoly tudás embere, a kinek társasága úgy hatott a műélvezetekhez szokott leányra, mint a pezsgőtől mámorosra egy pohár kristálytisztá, egészséges forrásvíz.

Nyugat felől gyöngye szellő kerekedett, mely halk zizegéssel nyomult a füzek lombjai közé. A leány megborzongott, a mi nem kerülte el a férfi figyelmét s nyomban vissza fordultak. A hid közelébe érve, közel a parthoz földre terített gyékényen feküdt egy barna arczú suhancz. Karjait feje alatt keresztezve s a csillagos éjszakába bámulva, olasz dalt énekelt. Bár tompítva, halkán énekelt, mégis minden szavát tisztán ki lehetett venni. A legszebb olasz dalok egyike volt. Mély érzéssel, szinte megittasodva saját hangjától énekelt:

Vorrei moriere ne le stagion delano,
Quando e l'aria s il nel sereno.

Összenéztek. A leány megilletődve az ének varázsától, elfogultan, a férfi meg jóságos, gyöngye mosolylyal ajkain. Úgy látszott, mintha valamit mondani akart volna a leánynak, de aztán vállvonogatva jegyzé meg:

— Az én derék jó Beppom soha nagyobb hazugságot nem mondott, mint most. Dehogy szeretne meghalni, eszébe sincs, ellenkezőleg, alig várja, hogy szabadságot kapjon s felkereshesse övéit kicsi falujában. Majd novemberben, midőn itt a hidépítést befejeztem, elengedem; de azért remekül énekel, úgy-e?

A leány csak bölintott fejével s midőn a nyárilak előtt kikötöttek, néma kézsorítással váltak el egymástól. A fiatal mérnök megszokhatta a leány csodálatos viselkedését, semmin sem ütközött meg és bizarr cselekedeteinek soha sem kereste indító okát. Ma különösen jól esett ez a leánynak; oly hangulatban volt, a mikor terhére van a beszéd. Fáradt zsibbadtságából Beppó dala mintha felrázta volna, határozatlan érzések egész raja lepte meg e dal nyomán s szobájába felérve, hónapok óta — az emlékezetes berlini hangversenye óta — most először vette kezébe hegedűjét.

Először babonás félelemmel húzta végig vonóját a

czikksorozat elején már említettem, a szövetmérgek közé tartoznak. Mielőtt az egyes gyakrabban előforduló gombák leírását adnánk, a gombákról általában kell szólnunk.

A gombák oly növények, melyek szerves anyagok bomlási termékeiből táplálkoznak. A gombában nincs levélzöld, tehát nincs meg az a képesség sem, hogy tápanyagot tudjon áthasonítani, hanem kénytelen kész tápanyagokból táplálkozni, melyet más szerves anyagok (korhadó fa, nedves, trágyás talaj stb.) bomlási terméke gyanánt talál. A gombák fejlődésének feltétele a nedvesség, a világosságnak és a melegnek mérsékelt befolyása. Száraz helyen gomba nem nő, sem ott, hol a nap teljes erejével süt, tehát ott, a hol a meleg és a világosság igen nagy.

Az, a mit a köznép gombának nevez, tulajdonképp nem gomba, hanem annak a termése, melyen a szaporodásra alkalmas csírák fejlődnek; a gomba teste tulajdonképp azt a szerves anyagot hálózza be, melyből táplálkozik és vagy a földben, vagy magában a táplálékul szolgáló anyagban (pl. korhadó fában) van, tehát olyan helyen, hova a világosság, a nap fénye teljes befolyást nem gyakorol.

(Folytatása következik.)

Az invalidusok.

Fegyverforgató ember tapasztalásból tudja, hogy milyen nehéz dolog a vadludat csővégre kapni. Ez a szemes, okos, éleslátású madár, a mely szokva van tekintetével folyton nagy távolságokat, óriási térségeket ellenőrizni és a melynek szemében minden gyanus, a mi él, nem

egykönnyen engedi magához lőtávolságra jutni azt a kétlábú tollatlan állatot, a melyben ő legnagyobb ellenességét igen jól ismeri: az embert. Különösen a puskás embert, kit remekül meg tud különböztetni az ártalmatlan szántóvetőtől, a barmai nyomában járó pásztor-embertől, vagy akár az utakon járó-keelő népségtől, a melyre sokszor rá sem hederít, hanem sokszor egészen alacsonyan húz el fölöttük és már a falka nyugodtan tereferelő gaggyantásaiból ki lehet érezni, mennyire biztosnak találják magukat és mennyire meg vannak győződve a helyzet veszélytelen volta felől. Bezzeg más-ként van, ha a legsűrűbb bokorban csak egy kicsit megvillan a puskacső vagy a vezérgunár csalhatatlan szeme fölismeri az árok mélyén kuporgó vadászt.

Bezzeg van ilyenkor gágogás és ég felé törekvés. Zúgó szárnycsapással kaptatnak a felhők felé a légi vándorok és vagy elkerülik a gyanus pontot, vagy oly óriási magasságban vonulnak el fölötte, a honnét bátran fittyet hányhatnak a legremekebb lövésű sörétes fegyvereknek. Kétszer is elfárad a legjobb puskából lőtt sörét, mire fölér az étheri magasba s ha el is jut odáig, erőtllenül kópog a tollpánczéllal kitünően védett madarak mellvértjén és szárnyuknak hatalmas tollain. Az előbbenin áthatolni gondot ad még a legparasztabb szatymának is, sőt szemközt löve, közelről is ellentáll az a legerősebb lövésnek s a szorosán egymásra boruló zsiros és szívós pihék pozdorjává törnek ugyan, a behatolni akaró ólom erőszakos ütése alatt, de áthatolni nem engedik és az ütés szörnyű erejét rugalmasságukkal fogják föl.

Egészen más az, ha a lövés hátulról vagy oldalról jön, mert ekkor a göbeacs a toll alá fúródik és akadály-

nég húr, azon való titkos félelmében, mintha az ő pusztulása varázshedűjére, sikereinek e hűséges társára is átragadt volna s aztán a nyitott ablakba állva, szép fejét hegedűjére hajtva, egyik bravuros darabjába kezdett. Sirt, kaczagott a húr, zokogva, újjongva szállt hangja a csendes éjszakába, megint a régi bűbájjal, a melylyel annyiak szívét-lelkét vette. Saját játékától megittasodva, sorra húzta legjobb darabjait, melyekért a hangversenytermekben ezeket fizettek neki és virágözönnel árasztották el.

Egy pillanatra fojtó köhögés szakította meg játékát s midőn ennek csillapultával levette ajkaira szorított zsebkendőjét, egy piros folt jelent meg rajta, alig nagyobb egy kivirult piros rózsánál...

— Eh mit, dobtá félre megvetően zsebkendőjét. — Hadd lássuk, hogy is megy Beppó dala?

S a csillaghulló augusztusi éjszakában felcsendült a bájos olasz dal annyi bensőséggel és fenséges művészetel, a hogyan azt élő lény még eddig nem hallotta: a híres művésznő önmagát multa fölül e játékában...

Vorrei moriere, — szeretnék meghalni — minden hangja úgy csengett, mint lepergő kristálygyöngyök s a művésznő idegesen felnevetett.

— Óh, dehogy szeretne; azért hal meg, mert muszáj.

És nem tavaszi nap alkonyán, a hogy Beppó szeretne, fészekrakás és ibolyafakadaskor, hanem nonsokára, őszszel, valószínűleg egy novemberi napon, midőn a levegőt köd teszi elviselhetetlenné s a földet barna, lehullott levelek és szürke sár takarja, egyáltalában semmi sem történik úgy az életben, a mint ezt a költők éneklik. Halálakor a lapok előre előkészítik a hangulatot, a többit majd megteszi az ősz az ő síró költészetével, mely reánehezedik a kedélyre és könnyeket facsar a szemekbe. Lesznek sokan, kik talán soha sem hallották játszani és mégis megsiratják korai halálát, mert meghatja őket a pompa, melylyel temetését majd rendezik. Szinte előre el tudja magának képzelni annak legapróbb részletét. A kultuszminisztert helyettesítő tanácsos sokat beszél majd egy fényes, de rövid életű meteorról, mely rövid futásában is annyi hirt és dicsőséget szerzett külföldön is hazájának varázshedűjével stb. Lehet, hogy maga a kegyelmes úr jön el a temetésére, mert tudvalevőleg ő exczellenciája jól tud beszélni s szereti magát hallatni, különösen ott, a hol beszédjének hatásos fordulataival brillirozhat; annyi igaz, hogy már egy ilyen temetésért is érdemes meghalni.

Anyja sokáig fog bánkódni halálán, mert már meg-

talánul a testbe hatolva, könnyen elérheti a nemes részeket és pillanat alatt megölheti a ludat.

Ilyen ritka esetekben hakabuzik a szép nagy madár súlyos rög gyanánt alá a magasból és olyan erővel esapódik a földhöz, avagy a víz színére, hogy a vadász önkénytelenül is a vállai közé kapja a fejét és a szemével hunyorgat abban a hirtelen támadt gondolatban, hogy mennyire nem jól esnék, ha ez a zúgva és sipítva alábukó zsákmány valamiképen gyilkosának a nyaka közé zuhanna. Be sok lövés elpukkan minden látható eredmény nélkül, míg végre akad egy olyan is, a melyet hasonló szerencsés siker koronáz!

A lúd nagyon mozgékony, nagyon látható vad. Örökös járás-kelésével, hangos lármájával, nagyságával és tömegeivel folyton ébren tartja a közérdeklődést és rendkívüli módon kihívja mindazok szenvedélyét, a kiket a vadászpassió ördöge megszállott. Innét van azután, hogy nemcsak minden vadász és erdész, a ki a tarlókat és az ugarokat bújja, hanem minden csősz, kerülő, jogosult és nem jogosult puskahordozó keményen rádupláz ha teheti, a szanaszét darvazó, avagy az esti vagy hajnali szürkületben vonuló vadludakra.

Nincs az a hajóskapitány a vontató gőzösökön, az a kormányos a terhet szállító dereglyéken, a ki utána ne puskázna a hajó közelébe kerülő falkának és a vízi malmok kamráiban mindenütt ott lóg a flinta, a melylyel a mester, vagy az öreglegény a ludakra leselkedni szokott.

Hanem azért, ha módunkban állana a ludak viselt dolgairól hiteles statisztikát összeállítani, bizonyára elbámulnánk azon a csekély százalékon, a mely a sík vizeinken zajgó milliárdnyi szürke seregekből por és ólomnak valójában áldozatul esik. Aránylag sok azon-

ban azoknak a száma, a melyek a vaktában lövöldöző puskások lövéseitől kisebb-nagyobb sérüléseket szenvednek s a kapott sebesülés folytán rövidebb vagy hosszabb idő alatt elpusztulnak, avagy egy-két heti betegeskedés után ki is gyógyulnak. Sok halálosan talált lúd viszi még magával kilométernyi távolságokba a gyilkos ólmot, látszólag a régi erőteljes szárnycsapással menekül a többivel, de egyszerre támolyogni kezd és azután összehúzott szárnyakkal élettelenül zuhan alá.

Mások fokozatosan merülnek ki, elválnak a falkától és mindig alacsonyabbra süllyedve, végül a vízre telepednek. Ezekben még van életerő és ezek közül kerülnek ki a gyógyuló betegek. Nagy szívóssággal állanak ellent az erőiket megtámadó kórnak és először is menekülésre gondolnak. A sík víz nem nyújt nekik védelmet, ezt jól tudják s azért nyomban búvóhely után néznek. Búvóhelyül legalkalmasabban kínálkoznak az elszórt szigetek. Ezeket fű- és nyárerdők borítják, a melyek néhol lehúzódnak a vizig és partjaikat nádas szegélyezi, a melyben kitűnő üdülőhelyre talál az ilyen szegény invalidus. Ide úszik be és itt folytat heteken át magába vonult szemlélődő életet, a míg az egészséges vér be nem hegeszti a gyilkos ólom által szakított sebet, vagy ha úgy van megírva a végzet könyvében, némi sinylődés után eljön a könyörületes halál és véget vet a szigeti remete gyötrelmeinek. Lehet azonban más vége is a drámának az anyatermészet költői szeszélyei szerint.

A nyest, a görény, vagy a menyét, ezek a vakmerő kis vérszopó bestiák nem ritka vendégek a szigeten, sőt van rá eset, hogy téli kalandozás közben rókakoma is a szigeten reked, avagy kalandvágtyól űzelve, alacsony vízálláskor a kőhányáson át kullog egy kissé széjjel

szokta oldalán a tömjénezést; bizonyára nagyon fog hiányozni neki, de a milyen praktikus gondolkozású, kultuszt űz majd emlékéből s ez is valami; mélyebb, szívélyes bizalom úgy sem volt köztük. A többiek? Édes jó Istenem, mivel tartozik nekik? Sütkéreztek közelében s törték magukat egy mosolyáért, mert divat volt neki udvarolni, valamennyi az ünnepezt művésznőnek hódolt s egy sem volt, ki benne a nőt, az igazit, az igénytelenit kereste volna. Kardélre mentek egy eldobott virágjáért, panasz nélkül türték szeszélyei igáját s barmok módjára húzták diadalszekerét. Míg, ha egyszerű otthonában marad, vajjon észrevette volna-e egyike is közülük? Legfeljebb a kéjnyenezek szeme akadt volna meg rajta, mert fásult érzékeiket csiklandozta volna előnyös külseje, feleségül azonban csak hozzá hasonló szegény ördög venné el, ki minden fillér kiadását szigorúan számon kérné; ő maga hozná a legközelebbi hentesboltból a harmincz fillér ára hideg felvágottból álló vacsorát.

E cinikus gondolatok hatása alatt kedvetlenül bocsátotta le a vonót. Ebben a pillanatban halkan zördültek meg az ablak előtt álló fenyők ágai s egy frissen szedett viruló rózsacsokor repült lábai elé!

— Andor! — kiáltá önkéntelenül a fiatal mérnök nevét.

— Jó éjt édes... édes, lelkem üdvössége! — hangzott fel alulról hozzá, aztán minden elcsendesedett. A pirkadó hajnal még ott találja a leányt, a mint az ablakpárkányon a rózsacsokorba temetett arcczal először álmodik — közönséges leányok módjára — családi otthonról és egy derék, az élet nehézségeivel bátran küzdő férfiről, kinek ő lett a párja. Nem repül magasba a siker szárnyán, hanem itt alant a rögös földön, kéz-kézben haladnak, minden lépésük egy új, eddig nem ismert boldogságot tár a leány elé, mely valójában csak itt az emberek közt az őstermészet rendje szerint kereendő, minden kiváltságunk és diadalaink daczára... S az új életképre úgy tekintett a leány álmodó lelke, mint a gyermek, ki először pillantja meg a karácsonyfa ragyogó gyertyafényét.

Szinte úgy látszott, mintha az élet csak azért mutatna meg neki rövid időre igazi tartalmát, hogy ő se közönyösen és nyugodtan válhasson meg tőle, hanem mint mi valamennyien: sírva búcsúzzék tőle...

nézni, hogy erre felé hány hét a világ? Ilyenkor a parton hagyott nyomai elárulják a beteg ludat, s már csak idő kérdése, hogy mikor kerül a csalhatatlan szimatú rabló karmai közé. Réti héják, kányák, sasok is sűrűn látogatják a folyómenti berkeket és a szigetek öbleit, a hol mindig van valami mozgalom, valami élet és így valami zsákmányolni való is. Ezek is könnyen ráakadnak a bujdosóra, s elgyengült állapotában könnyen elbánnak vele. A szigetek apró berkei csak úgy hemzsegenek a silányabb rabló népségtől. Előszertettel ütnek itt tanyát a szarkák és varjúk, s noha nekik csak akkor volna joguk ilyen nagyobb madárhoz, ha már döggé vált, nem átalja ez a haramianép azután, hogy a még élő zsákmánynak, ha az már a végét járja, megrövidítse a szenvedéseit. Ha fölfödözik a parti füzesben rejtőző beteg ludat, az már az övék. Seregestől lepik meg s alig felik bele fél óra, csak a csontjai fehérlenek a parton s a szanaszét heverő szürke tollak jelzik a tragédia színhelyét.

Ha mind ezt a veszélyt kiállotta szegény lúd, azért még mindig nem menekült meg a bajtól. Ha meglátják a révészek, molnárok, vagy halászok, mikor inni megy a vízre: el van veszve, mert ez a népség mind született ellensége a vadnak és okvetlen fölkeresi és elcsípi, a hol teheti. Végül jön a vadász maga és jószimatú vizslával végigkutatja a parti bokrokat és a nádast, mert hiszen jól tudja, hogy ilyen invalidus sok akad a Dunán és azt is tudja, hol kell őket keresni. Nero nagy hamar szimatot vesz és üzöbe veszi a ludat. Egy kis zuhogás, csupogás a nád között és ime Nero egyszer csak megjelenik a nádszálon, hűséges pofájában a lúddal és örömtelt farkesóválás között teszi azt a gazda lábai elé.

Vagy talán van még annyi erő benne, hogy alacsonyan szárnyra keljen, de akkor meg a puskának esik áldozatul, mert a vadász elől, a ki az ebet a magas parton követi, alig menekülhet el.

Akármilyen korrekt vadász is legyen valaki, az ilyen talált lúdnak mégis megőrül, mert nem nyújthat ugyan az ilyennek zsákmányul ejtése olyan élvezetet, mintha az ép ludat a maga vadságában törbe és hatalmunkba ejteni sikerült: mégis jól esik a ritka zsákmány és talán az a tudat is, hogy egy szenvedő teremtményt váltottunk meg az élet kínjaitól.

Sz. F.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Oszlopok és karók konzerválása. Faépületek, kerítések stb., földbe ásott oszlopainak tartóssá tételére a következő egyszerű s olcsó eljárás ajánlható:

Az oszlopok végei lassú tűzön megmelegítendők, mindaddig, míg a fa tüzet sehol sem fog, sőt meg sem szikrásodik, de mindenütt jól átmelegszik. Most híg kátránnyal, esetleg olcsóbb féle karbolineummal mázoljuk be, a melyet a még forró fatönc nagyon mohón s nagy mennyiségben szív be, mert a felmelegítés által

nemcsak a fa felülete lesz likacsosabb, hanem még sejtjei is kitágulnak. Ha a bemázolást kellő időben végezzük, úgy az impregnáló folyadék 4—5 cm. mélyen behatol a fába s azonnal megszárad, míg a fel nem melegített részeken alig $\frac{1}{2}$ cm. mélyre veszi be magát s órákon át nedves tapintatú marad.

Ennél jobb az oszlopoknak, karóknak stb. földbe ásandó végeit rézgáliczoldattal beitatni (impregnálni), mert a pusztá bekenés nem elég. Ennél az eljárás a következő: nagy kádba, kiütött fenekű hordóba vagy hasonló más edénybe beletöltünk 40—50 cm. magasságig vizet s aztán beleszórunk annyi rézgáliczot (kék gálicz), hogy abból 100—100 liter vízre 3—3 kg. essék. Ismételt kevergetésre a gálicz feloldódván, belehelyezzük az oszlopokat végeikkel az edénybe s addig hagyjuk azokat az oldatban, míg impregnálódtak. Erre 2—3 hét szükséges, a szerint, hogy vékonyabb vagy vastagabb az oszlop s hogy kevésbé vagy többé gyantás a fa.

Különböztetést, hogy átítatta-e már rövidebb idő alatt is eléggé a gáliczoldat a fát, megtudhatjuk úgy, hogy az oldatban állt végén ujnyi darabot egész méretében lefűrészelve s befecskendezzük e területet hígított sárga vérlúgsóoldattal; ott a hol a rézgálicz behatolt, barna foltok keletkeznek e kezelésre. Természetesen csak oly magasságig itatjuk be az oszlopot, a meddig földbe fogjuk ásni.

Vannak még más impregnálási módok is, de összehasonlító kísérletek épen a rézgáliczoldattal való átítatást bizonyították legjobbnak. Névszerint 10 év múlva a melegített és a kátrányozott oszlopok, szarufák 20—30%-a, a karbolineummal vagy maróhigany (szublimát) oldattal itatottak 35%-a, a rézgáliczoldattal kezeltnek azonban 60—70%-a bizonyult még mindig helytállóknak. Előnye még a rézgáliczoldatnak, hogy félig nyers fába is aránylag gyorsan behatol.

Jó tudnunk továbbá, hogy kerítések, faépületek stb. javításánál sohasem szabad az új oszlopot abba a gödörbe állítani, a melyből a régi elkorhadtat előbb kivettük. Ezt a helyet már erősen inficiálták az elkorhadást okozó organizmusok s az új oszlop pusztulását is siettetnék.

Szemzés. A szemzésnél a leggyakrabban használt bevágás a T alakú; talán azért, mert megszoktuk és kezünk minden okoskodás nélkül erre a vágásra megy, holott némelyek, akik kísérleteket tettek, a megfordított L alakú bevágást jobbnak tartják, melylyel biztosabban történik a megfogamzás.

Ezek szerint az ilyen bevágás előnyei a következők.

A szemet az alany héja alá a hánacs szétfoszlása nélkül lehet csúsztatni, a mi a megeredés egyik lényeges fő tétele.

Miután a szemnek egyenesre (vízszintesre) vágott része veszi az első tápot a vadfától, ilyen helyzetben a fölfelé emelkedő nedv azonnal szívároga a szembe.

Azt is tudjuk, hogy az esős idő sokszor meghiúsítja szemzési munkánkat; a fordított L alakú bevágásnál

még az eső sem szivároghat a szem alá olyan könnyen, mint a T alakúnál.

A hogy a T alakú bevágásnál a szem keresztmetszését a rügy fölött teszszük meg és a paizs hegye lefelé néz, épp úgy, csak megfordított alakban történik ezen bevágásnál, vagyis a keresztmetszés a rügy alatt esik és a paizs fölfelé irányul.

Még egy + keresztalakú bevágásról is tesznek a szaklapok említést, de ennél a szemzési eljárásnál a szem beillesztése nem történhetik elég gyorsan és különben is nagyobb és főleg sebzést teszünk vele, mint az előbb leírtakkal. A keresztalakú bevágásnál a szemet alul és felül hegyesre kell metszeni.

Tojánhéj felhasználása. Baromfi tojánhéját nagyon ügyesen felhasználhatjuk korai uborkatermesztéshez, ha azt a tompább végénél törjük fel, ügyelve arra, hogy csak ezen felső részt távolítsuk el, úgy, hogy a héj kiürítése után egy cserepet nyerjünk. Az így készített csészét jóminőségű földdel megtöltjük s három-négy szem uborkamagot vetünk bele. Az így bevetett tojánhéjakat meleg és világos helyen elhelyezzük. A magból kikelt növényt, már ha az idő megengedi, kiültetjük a kertbe a tojással együtt s mikor a földbe vájt fészekbe helyezzük, a tojás héját összeroppantjuk, miáltal a növény gyökereinek a terjedéshez teret nyitunk. Ezen módnak az a nagy előnye, hogy a növényke az átültetést észre sem veszi és így nem sínyli meg. E czélra legalkalmasabb a keltetésnél hasznavehetetlen lud-, kacsas- s pulykatojás; de jó a nagyobb tyuktojás is. Természetes, hogy nemcsak uborka, hanem más magvakat is lehet ily héjakba vetni.

Különfélék.

Biztosítások. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárnál a következő biztosítások köttetnek. Cservenka Ferencz, Hodur Imre, Balázs József Pozsony vármegye, vedrői uradalmi vadőrök, a kötelező módon balesetre biztosítottak; Nagy János m. kir. erdőőr a rendes tagok IV. csoportjában a saját részére kétszeres segélyt biztosított és Kolozi Márton udvarhelyvármegyei hatóság: erdőszolga a rendes tagok I. csoportjában balesetre és nyugdíjra biztosított.

Halálozás. Erdősi János fogarasi m. kir. erdőészeti altiszt neje, szül. Páris Julianna, életének 36-ik, boldog házasságának 20-ik évében, február hó 27-én meghalt. Az elhunyt öt kiskorú gyermeket hagyott hátra. Nyugodjék békében!

Central Univers (Budapest, V., Mérleg-utca 2., egyetememes szaklap a faárú-ipar terén).

Ezen nemzetközi cím alatt csinos külsejű szaklap jelent meg magyar és német nyelven, mely feladatául tűzte ki hazai faáru iparunk s ezzel egyszersmind ki-

vitelünk fejlesztését. A lap felöleli a *butor-, láda-műipari-, játék-, bot-, kefe-, seprő-, esztergályos-, szerző-, kosár-, billiárd-, aranyozó-faárúk*, valamint a *technikai-, háztartási-, mezőgazdasági-, sport- és rokon-faeszközök gyártási- és keresk. ágazatait* s terjedelmes programban fejti ki e czélját.

A lap előfizetési ára negyedévenként 3.— K.

Elfogott vadorzó. Veszedelmes orvvadászt fogott el Jantyk József m. kir. póterdőőr a Temes megye állioisi m. kir. kincstári tisztii személyzet részére fentartott vadászterületén, András Vazul keszinczi lakos rovott multú egyén személyében, ki már négy évet ült fogházban lopásért és vadászatért, azonkívül vadászati kihágásért 14-szer volt büntetve. Nevezett vadorzó a mult hó 13-án is kiment lesre, de Jantyk József póterdőőr éber figyelmét ez ki nem kerülte s őt leshelyén meglepve elfogta és fegyverét elkobozta. A meglepett orvvadász, midőn szóhoz jutott, kijelentette az erdőőrnek, hogy ha nyílt helyen találkozott volna vele, azonnal lelőtte volna. A minap tartott tárgyaláson András Vazult a bíróság ismét szigorúan megbüntette.

Hányféle bélyeg van a világon? Számítás szerint a világon 22,382-féle bélyeget adtak ki, melynek legnagyobb része Angliát illeti meg, mert egymagának több bélyege van, mint az összes többi európai államnak, azaz 6849. Európában van összesen (Anglia nélkül) 4685, Ázsiában 4342, Afrikában 5974, Amerikában 4860. Ausztráliában 1672. Legtöbb bélyegen valami jelképes kép, vagy az uralkodó arca van. De sokszor az állatvilágból nyomnak rá képet.

Új állami csemetekert és gyümölcsfaiskola. A földmívelésügyi kormány Désen, 23 katasztrális hold területen csemetekertet és gyümölcsfaiskolát rendeztetett be, hogy az erdélyrészi nagy lendületnek indult gyümölcsstermesztést előmozdítsa. *Serényi Béla* gróf földmívelésügyi miniszter úrnak az a terve, hogy e nagyobb gyümölcsfaiskolában kertmunkásképző szakiskolát is létesít. Az iskolában a szakszerű gyümölcsstermesztés ismereteit gyakorlatilag tanítanak és így alkalmas előmunkásokat képeznének ki.

Korai nyúl. Lenkay Lajos uradalmi vadász Veszprém vármegye bánhalmi határában február 27-én két fiatal nyulat talált, a melyek akkor már mintegy három hetesek lehettek.

Időjelzés. A «Meteor» 1911. évi márczius hó 2-ik felére a következő időjelzést teszi közzé: Márczius hó 2-ik felének változási napjai 15—19—20—21—26—30 és 31-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 15-iki száraz jelleggel, a 19-iki hidegebb szeles, viharos jelleggel és a 26-iki enyhe idővel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter úr a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületében alkalmazott Ország Adolf m. kir. főerdőőrt ideiglenes nyugalomba helyezte.

*

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal védszemélyzetében a következő változások állottak elő és pedig kinevezettek:

a) főerdőőrré (I. o. altisztté) *Havasi Emil* m. kir. II. o. erdőaltiszt.

b) erdőőrré (II. o. altisztté) *Ferencsin Galajda Mihály* I. o. m. kir. erdőlegény.

c) I. o. m. kir. erdőlegényné *Pintyili László* II. o. m. kir. erdőlegény.

d) II. o. m. kir. erdőlegényné *Borbély Andor* és *Hlapek János* II. o. m. kir. s. erdőőrök.

e) II. o. m. kir. segéderdőőrré *Takács Lajos* és *Gliga Miklós* napibéres kiségitő erdőőrök.

Áthelyeztetett: *Schuselka Gusztáv* II. o. erdőaltiszt az újhutai m. kir. erdőgondnokság thebei védkerületéből az aranyidai m. kir. erdőgondnokság kerületébe, a rékai védkerületbe, *Ferencsin Galajda Mihály* II. o. erdőaltiszt a zborói erdőgondnokság zborói védkerületéből az újhutai m. kir. erdőgondnokság thebei védkerületébe.

Hivatalos közlemények.

Ereklyeként őrzött fegyverek adómentessége.

A kir. közigazgatási bíróság ennek a sokat vitatott kényes kérdésnek a részleteire nézve a következő határozatot hozta:

«Emlék- vagy családi ereklyeként tartott fegyver adómentességét nem zárja ki egymagában az a körülmény, hogy az vadászatra alkalmas. Ily löfegyverek az 1883: XXIII. t.-cz. 5. §-a b) pontja értelmében fegyveradó alól mentesek, mely mentességet nem szüntetheti meg az a körülmény, hogy a fegyver még használható és azzal löni is lehet, illetve, hogy vadászatra is alkalmas, mert a törvény említett szakasza az ott megadott mentességet nem teszi függővé az abban felsorolt löfegyverek hasznavehetetlenségétől, sőt ellenkezőleg, e törvényszakasz egyes pontjaiban nyilván hasznavehető fegyverekre nézve van megállapítva a mentesség. Jelen esetben tehát a tényleg családi ereklyeként őrzött szóbanforgó löfegyver után fegyveradó követelhető s annak be nem jelentése miatt fegyveradó bírság előírható csak akkor volna, ha be volna igazolva, hogy tényleg mentességet megszüntető használatba vétetett, ez pedig nem is állíttatik. Igaz, hogy az 1883: XXIII. t.-cz. 16. §-a szerint az ezen törvény 5. §-ának b) pontjában említett fegyverek is bejelentendők, ez azonban egyszersmind-

korra történik; hogy pedig ez évek során nem történt volna, nem is állíttatik.» (15,709/1909. p. sz.)

*

Vadnak törrel való elfogása nem adójövedéki kihágás.

Vadászati adót csak az tartozik fizetni, a ki a vadászatot löfegyverrel, vagy ebekkel, lóháton gyakorolja. Ennek folytán az, a ki a vadat törrel fogja el, vadászati kihágásban bűnös ugyan, de a pénzügyi törvények ellen nem vét. Ilyen értelemben határozott a kir. közigazgatási bíróság 1909. évi 17,555. p. sz. alatt következő indokolás értelmében:

Vadnak törrel való elfogása nem képez adójövedéki kihágást. Az 1884: XX. t.-cz. 16. §-a értelmében a vadászat csak vagy löfegyverrel, vagy lóháton bármennemű vadászegek használatával gyakorolható. Hogy teljesen erre az álláspontra helyezkedik az 1883: XXIII. t.-cz. is, az egyenesen következik az idézett törvénycikk 25. §-ában és illetve 3. §-ának utolsó bekezdésében foglalt azokból a rendelkezésekből, a melyek szerint a vadászat tényleg csak a 9. és 10. §-ok értelmében járó vadászati adónak lefizetését igazoló vadászati jegy mellett gyakorolható és különösen, a mely szerint az, a ki fegyvert nem tart, de lóháton és bármennemű ebekkel vadászik, csak vadászati adót fizet. Az előbbieken előadottakból is kitetszően, a panaszos terhére rótt eslekmény sem egyfelől a fegyverrel való vadászásnak, sem másfelől, a bár fegyver nélkül, de lóháton és bármennemű ebekkel való vadászásnak a tényálladékát magában nem foglalja s ez okból az nem foglalhatja magában a hivatkozott törvénycikk 42. § d) pontjában körülírt vadászati adójövedéki kihágásnak a tényálladékát sem.

*

Vámszedés a jégen és gázlókon.

Az országnak nem egy helyén dívik az a szokás, hogy a hídvámszedésre jogosultak vámot szednek az olyanoktól is, a kik a befagyott folyón vagy az időnkint járható gázlókon, a hid vagy a komp elkerülésével mennek a folyón keresztül. Ez a gyakorlat a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr határozata szerint jogosulatlan. Az erre vonatkozó határozat a következő:

«A vámszedés csak a vámtárgy használata fejében engedélyezhető s csakis azoktól követelhető és szedhető, kik a vámtárgyat használják. Jelen esetben kompvámszedési jogról lévén szó, a jégen való átkelésért vámszedését nem engedélyezhetem.» (Kereskedelemügyi miniszter, 23,553/1910. sz.)

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölszöveges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

D. J. Kérdésére határozott feleletet ezidőszent nem tudunk

adni, mert a kormány még nem döntött arra nézve, hogy a kincstárnál alkalmazott erdőlegények és segéderdőőrök az 1885. évi XI. t.-cz. (nyugdíjtörvény) 27. §-ának első, vagy második bekezdésében foglaltak szerint, vagyis úgy nyugdíjazandók-e, mint az erdőőrök, vagy pedig úgy mint az állandóan alkalmazott munkások. Ha a kormány ez ügyben úgy fog határozni, hogy az erdőlegények és segéderdőőrök a 27. § első bekezdésében foglaltak szerint nyugdíjazandók, akkor az erdőlegényeknek és segéderdőőröknek is igényük lesz végkielégítésre, a mi a nyugdíjtörvény 28. §-a szerint 5 éven aluli szolgálatnál a fizetés egy évi összegével, 5—10 évi szolgálatnál a fizetés két évi összegével állapítottik meg. Ha azonban a kormány úgy dönt, hogy az erdőlegények és segéderdőőrök nyugdíjazásánál a 27. § második bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni, ebben az esetben az erdőlegények és segéderdőőrök végkielégítést nem fognak kapni, hanem szolgálatképtelenség esetén, ha 10 évnél rövidebb szolgálati idejük volna, a szolgálatból egyszerűen el fognak bocsáttni. Részünkről hiszszük és reméljük, hogy az erdőlegényekre és segéderdőőrökre nézve is a 27. § első bekezdésében foglalt rendelkezések fognak alkalmaztatni. A végkielégítés iránti kérvényhez csatolandó a keresztlevél, az összes ki nevezési okmányok, eskübizonyítvány és a szolgálatképtelenséget igazoló közhatósági orvosi bizonyítvány. Addig, míg az állami szolgálat alól fel nincs mentve, semmiféle más állást el nem foglalhat. Hogy végkielégítés iránti kérvénye mennyi idő alatt nyer elintéztést, azt mi nem tudhatjuk.

K. F. 1. Az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokon alkalmazott szakvizsgázott erdőőrt a birtokosnak, illetve az erdőtisztnek kötelessége a szolgabírónál eskütétel végett bejelenteni; ennek elmulasztásáért a birtokos, illetve annak erdőtisztje felelős. — **2.** Alkalmazhatnak olyan egyént is, a kinek nincs szakképzettsége, de nem mint erdőőrt. Ennek ellenőrzése a kir. erdőfelügyelőség hatásköréhez tartozik. — **3.** Ez a kérdés nem világos. Ha ön az alatt az idő alatt használta a szolgálati fegyvert, a míg szolgálatban volt s emiatt jelentették fel tilos fegyvertartásért, ez mindenesetre az erdőgondnoki inkompetens eljárás volt s emiatt a birtokosnál emeljen panaszt. Ha azonban már nem volt szolgálatban és fegyverét nem jelentette be, úgy helytelenül járt el, mert 4. két-négy heti időtartamra is be kellett volna azt jelentenie. — **5.** A főerdész által elkövetett szabálytalanságokat köteles ugyan az erdőőr a birtokosnak, vagy a kir. erdőfelügyelőségnek bejelenteni, csak hogy az ilyen feljelentések a feljelentőre nézve sok esetben rosszul szoktak végződni. — **6.** A régi iratot — miután arra szükségünk nincs — visszaküldtük.

B. D. Előfizetése ez év végéig rendezve van.

R. M. 1. Miután — mint írja — az uradalom súlyt helyez a nyulak elszaporodására, ennél fogva a fiatal fenyőcsemeteket az üregi nyulak károsítása ellen csak úgy lehet megvédeni, ha a fiatal fenyőültetvényeket sodronyhálósával körülkeríti. — Némileg azonban csökkenthető a nyulak károsítása az által, ha a nyulakat takarmányozza. Erre a célra jó a *Közönséges jeneszter* (*Spartium junceum L.*) cserje, a melyet a nyulak szeretnek s ha ilyet elegendő mennyiségben találnak, kevésbé bántják a fenyőcsemeteket. Ezt a mintegy 2 méter magas cserjét kellene a fenyőfiatalosok környékén elszaporítani. — **2.** Ha Bedő albert: «Az erdőőr» című könyvéből elkészült, úgy bátran jelentkezhethet bármelyik kir. erdőfelügyelőségnél az erdőőri szakvizsga letétele végett.

R. P. Ha nyúltenyésztés céljaira fajnyulakat óhajt beszerezni, úgy forduljon kérésével közvetlenül Andrássovich Géza múzeumi őr úrhoz (Budapest, V., Országháztér 11. sz.)

L. L. Ez idén a szétosztható fajbaromfi-készlet nem fedezte a szükségletet úgy, hogy sokan voltak olyanok, a kik hasonlóképen nem kaptak. A válaszbélyeget a lap részére bevételeztük.

M. J. Legezészerűbb, ha a «Vadászat és állatvilág» című lapban (Budapest, VI., Aradi-utca 14. sz.) hirdetést tesz közzé; a márczius 1-én megjelent számban is több galambtenyésztő hirdet fajgalambokat s így még egyszerűbb volna ezen számot beszerezni.

P. R. A «Vadászlap» legutóbbi számában megjelent hirdetések szerint tenyésztés céljaira fűzán beszerezhető:

Gróf Hunyady József kéthelyi uradalmából (Kéthely, Somogy megye.) Gróf Breumer Ágoston örökösei erdőhivatalánál (Zseliz, Bars m.) Hám Ferencz fővadászmesternél (Csurgó, Somogy m.) A válaszbélyeget a lap javára bevételeztük.

S. M. Ugyancsak azt ajánljuk, a mit fentebb M. J. jelige alatt írtunk; a megnevezett lap egyúttal a «Magyar ebtenyésztők és ebkedvelők egyesületének hivatalos közlönye» is.

Sz. J. 1. Forduljon kérésével az illető m. kir. gazdasági felügyelőséghez. — **2.** Semmiesetre sem helyesíthető szomszédjának eljárása, a mit egyébként a történetek is beigazoltak. — **3.** A szabad királyi város rangban ugyanannyi, mint a törvényhatósági joggal felruházott város, mindkettő a törvény korlátain belül az önkormányzatot gyakorolhatja. — **4.** Ha a szolgálatát nem szakítja meg, természetesen beszámíttatik. — **5.** Erre már nem vállalkozhatnánk. A színes ábrák bemutatása egyrészt rendkívül költséges volna, másrészt célt sem érnék vele, mert lapunk keretében mindez nem lehet olyan rendszeresen tárgyalni, mint a tankönyvekben lehet. — **6.** Az erdőgondnok úrhoz nyujtsa be a miniszteriumhoz címzett kérvényét azzal, hogy azt további szíveskedjék; természetesen, ha az áthelyezés sikerülne is, ez esetben a költözködési költség fel nem számítható.

V. Gy. Érdeklődjék a beltelek elkerítésére alkotott vármegyei szabályrendeletben foglaltak iránt, tartsa szigorúan ehhez magát. Többet ér, ha a békés megegyezést keresi, mert a pereskedés különösen a szomszédokkal, örök átok.

Cs. F. 1. Baromfiak (háziállatok, házinyulak) etetésére szolgáló foszforsavas meszet, vagy más néven takarmány-csontlisztet, a «Hungária» műtrágya-, kénsv., és vegyi ipar részvénytársaságnál — Budapest (V. Fűrdő utca 8. szám) kaphat. Ára zsákba göngyölve 5 kgr. 2 K. 40 f.; 10 kgr. 4 kor.; 50 kgr. 16 kor.; 75 kg. 22 kor.; A cég egyébként ingyen küld részletes utasítást. — **2.** Mint annak idején lapunkban is közöltük az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárra vonatkozó törvényeknek kiegészítése, illetve módosítása iránt intézkedés van folyamatban, a melynek törvény alakjában való életbe léptetése — reméljük néhány hónap múlva — várható. Az új törvény szerint oly nyugdíjbiztosítás javasoltatik, a melybe 14 életévükön felül bárminő korú egyének felvehetőek lesznek. Az 1900. évi XVI. t.-cz. 1906. évtől kezdve — a mikor is az engedélyezett 5 évi kedvezményi idő lejárt s a meddig 50 éves korig a felvétel meg volt engedve — csak a 35 évnél nem idősebbeknek felvételüket engedi meg.

K. J. 1. Az «Országos Erdészeti Egyesület»-be rendes tagnak az vétetik fel, a ki a belépés alkalmával kijelenti, hogy évenkénti 16 kor. tagsági díj lefizetése mellett, az egyesületnek állandóan, vagy legalább 5 éven át tagja kíván maradni. Miután az új tagokat egy régebbi tag ajánlata folytán az igazgatóválasztmány veszi fel, ennél fogva előbb küldje be az egyesület titkári hivatalának (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám) a belépési nyilatkozatot (ilyet levelező-lapon kérjen az egyesülettől) s ha azután az egyesületbe felvételre, a miről értesíteni fogják, küldje el a tagsági díjat.

2. A kérdéses négy terület közül három, felül lévén az 50 kat. holdon, az egyesülésnek nincsen semmi akadályja. Elegendő, ha egy közös kérvényben bejelentik a közési előjárásagnál, hogy a kisebb birtok a vadászati jog gyakorlása szempontjából az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-ának 3. pontja alapján egyesült a bárónak önálló vadászterületével; kérjék az ügynek a járási főszolgabíró elé való terjesztését azzal a kérelemmel, hogy az utóbbi vegye ezen egyesítést tudomásul és a kisebb birtokot a fenti törvényszakas alapján vegye ki a kötelezően bérbeandó közési közös vadászterületből. Ezt a bejelentést idején meg kell tenni, hogy mire a közési vadászterület újból haszonbérbeadásra kerül, ebben a kérdésben már jogerős határozatuk legyen. A mi a negyedik birtokot illeti, ennek a területre 50 kat. holdon alul lévén, annak tulajdonosa ily egyszerű csatlakozásra nincsen feljogosítva. Ámde a báró erdőbirtoka három oldalról körülzárja

... §-ának negyedik bekezdésében felhozott esett forog fenn, vagyis a körülzárt kis birtok a báró önálló vadászterületével kis terjedelme daczára szabadon egyesülhet és a községi közös vadászterületből való kizárását követelheti. Ez a fentiekhez hasonló módon közös kérvény útján történik, a hatóság is ugyanaz, csak az egyesülés nem a 2. §. 3. pontja, hanem a 3. §. negyedik bekezdése alapján történik s ugyanezen pontra kell alapítani a közös községi területből való kizárás iránti kérelmet is. A kérvényt 1 kor. bélyeggel kell el látni. Szerződést írni nem okvetlen szükséges, de az egymás-közötti viszony kétségtelen tisztázása céljából tanácsos. A hatósággal szemben elegendő a bejelentésben kife jezett közös kérelem, meglehet azonban, hogy a főszolgabírónak más a nézete és szerződés bemutatását kívánja. Ily es tben eleget kell tenni a kívánságának és egy mindkét fél által aláírt szerződést, vagy nyilatkozatot kell bemutatni, a mely nem tartalmaz egyebet, mint azt, hogy a két birtok tulajdonosai a vadászat gyakorlása szempontjából birtokaikat egyesítik és hogy kit hogyan illet a vadászat joga. Az ilyen okirat átírt 1 koronás bélyeggel lálandó el.

3. A 10 fillért a lap javára bevételztük.

P. P. Miután Ön az erdőőri szakvizsgát letette, nincs semmi akadályja annak, hogy erdőőrré kinevezék. Más tahácsot nem adhatunk, mint hogy folyamodjék oda, a hol erdőőri állásra pályázat van kiírva; ilyet lapunknak csaknem minden számában talál. Ha Ön már is a kinstár szolgálatában volna — ezt leveléből nem tudtuk megállapítani — akkor valószínűleg abban a kerületben is kinevezik, a hol most szolgál, csak meg kell várnia, míg a sor Önre kerül. Legjobb, ha erre nézve felettes hivatalához fordul útbaigazításért.

H. Á. Előfizetése már mult évi október hó 1-én lejárt. Kérjük az előfizetés mielőbbi megújítását.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1911. évi február hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Lőcsei adóhiv. hd. 36.93, Leszher Alajos 40 fill., Kelemen Béla 6.20, Doroszlói erdőgond. 2.20, Dostal Ede hd. 24.—, Csobály Sándor 40 fill., Klir Andor 20 fill., Hiadlovsky Valér 20 fillér, Lugosi erdőig. 323.40, Vallás min. 60.—, Segesvári állampénztár 87.78, Gödöllői erdőhivatal 152.—, Palánkai erdőgond. 4.40, földmiv. min. 73.25, Tótsóvári erdőhiv. 22.55, Mikolaschek György hd. 7.95, Sticz László hd. 50 fill., Vinkovcezi főerdőhiv. hd. 19.75, Hédervári urad. hd. 13.—, Braun Eduárd hd. 10.13.

1 koronát fizettek: Soós Imre, M. Jánossy Ottó, Novák János Grünner Aladár, Csomos István, Jákli Mátyás.

2 koronát fizettek: Fetz Lajos, Horváth József, Bilinkovics József, Hagovszky József, Haizler Károly, Olsovsky Károly, Palkó Mózes, Vadkerty Menyhért, Veress Sándor, Víg András, Kovács Ferencz, Noszály Endre, Papp Ferencz, Boksay György, Elekes János, Gere Antal, Lipkovics János, Mirk János, Bugyi István, Holdosi Ferencz, Rosenberger János, Bunyik Jenő, Kiss Imre, Nagy József, Bakos János, Barna József, Huszka Pál, Keresztes János, Rész Mihály, Zobonyay János, Fokk Albert, Murár Miklós, Varga Mihály, Zsoldos József.

3 koronát fizetett: Szalagyi Emil.

4 koronát fizettek: Buócz Gyula, Gáspár Dániel, Konecsata Tamás, Krems Ferencz, Schudich Nándor, Wárkonyi József, Bélegvegyi erdőgond., Feruska István, Tenkei erdőgond., ifj. Vedres István, Bangócs János, Keresztély Ferencz, Lékai hgi. erdőgond., Nagy Géza, Gf. Zoltófszky főerdőhivatala, Virasztó Károly, Kaesó András, Szöllősy József, Krátky Lajos, Szeifert Antal, György Alajos, Fábian Béla, Geiger Sándor, Koller József, Teodorovics Ferencz, Tothfalussy Samu, Gróf Esterházy S. pulai erdőhiv., Kassa város, Oláh József, Papp Sándor, Ferenczy Péter, Benze Dezső.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

37 éves, kiszolgált katona, gör. kath., román, erőteljes, nős, gyermektelen, szakvizsgázott erdőőr, a ki 8 évig egy közbirtokosságnál mint altiszt szolgált, jó bizonyítványokkal rendelkezik, jobb uradalomnál erdőaltishti állást keres. Az erdészeti munkákban teljesen jártas. Beszél románul, horvátul, tótul, oroszul, németül és magyarul. Czíme a szerkesztőségnek meg tudható. (10.)

Állást keres, s azonnali belépésre ajánlkozik kiszolgált szakaszvezető, nőtlen, a ki négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett és a ki az erdészeti szakvizsgát jó sikerrel letette. Erdészet, vadászat, fáczántenyésztés, valamint irodai teendőkben jártas. Czíme Hollósy Árpád erdészsegéd, u. p. Keresztúr-Apaj. (Pozsony megye.) (11.)

HIRDETÉSEK

Szakvizsgázott I. osztályú erdővéd, ki a magyar, német és tót nyelvet úgy írásban, mint szóban bírja, jó írása van, ki az erdészeti könyvelésben és az erdészeti terén kellő gyakorlattal bír, s a ki jó vadász s a kárteknony vadak irtásában ügyes, azonnali belépésre kerestetik. Fizetése: havi 100 kor., szabad lakás és fűtés, két tehénnek legelő és osztalék.

Ugyanitt kerestetik egy szénégetőmester, havi 60 kor., lakás és fűtéssel. Ajánlatok küldendők Birtokkezelőség Bodokapuszta, u. p. Meczenzéf. (2. II. 2.)

603. sz.

Hirdetmény.

Bükküzifa-eladás kitermelt állapotban az erdőn.

A nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál 1911. évi márczius hó 22-ik napján d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján megtartandó nyilvános árverésen eladás alá kerül a kohóvölgyi (ezelőtt horgospataki) erdőgondnokság rákosfalvi vágásában (A. g. oszt. IV. vs. 25. és 26. sz. erdőrésztlet) 1908. és 1909. években kitermelt és a vágásterületen felrakott mintegy 14,900 ürm^s vegyes bükk tűzifa.

Kikiáltási ár ürméterenként egy (1) korona.

Bánatpénz 1500 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál és a kohóvölgyi m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők, illetve azok a főerdőhivatal által az érdeklődőknek kívánatra meg is küldetnek.

Nagybányán, 1911. évi február hó.

(5.)

M. kir. főerdőhivatal.

334.1911. közig. sz.

Pályázati hirdetés.

Szepesolaszi r. t. városnál a megüresedett erdői állásra pályázat nyitattik.

Javadalmazás: havi utólagos részletekben fizetendő 660 korona évi bér, természetbeni lakás, 9 drb szarvasmarha szabad legeltetése.

A sajátkezűleg irandó és Szepesolaszi város polgármesteréhez f. évi márczius hó 31-ig benyújtandó pályázati kérvények kellékei: az erdőtörvény 37. §-ában megszabott minősítés, a magyar és tót nyelvekben való jártasság és testi épséget igazoló orvosi bizonyítvány.

Az állás f. évi április 1-én multhatatlanul elfoglalandó. Szepesolaszi, 1911. évi február 27-én.

(6.) *Várhelyi,* polgármester.

20.492/I. B-3. 1911. sz.

Bükk-, gyertyán- és tölgytörzsek eladása.

Az ivanovoseloi kir. erdőgondnokság II. vágássorozatának 102. számú Mali Rastovac nevű erdőrészletében kijelölt, az 1911—1913-ig terjedő három év alatt kihasználható s 49,459 m³ bükk- és gyertyán- s 3623 m³ tölgytörzsfatömegre becsült törzsek eladására 1911. évi márczius hó 29-én délelőtt 11 órakor a zágrábi kir. erdőigazgatóság helyiségében kizárólag zárt írásbeli ajánlatok alapján versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár 77,748 korona.

A részletes versenytárgyalási és szerződési feltételek a zágrábi kir. erdőigazgatóságnál és az ivanovoseloi kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők s kívánatra postán is megküldetnek.

Budapest, 1911. évi február havában.

(7.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Füles *«Fiatalkönyvelő»*, levele van a füles postán február 19-ike óta, főerdőr leányától. Kérem átvenni. (8.)

20051/I. B-1. sz.

Termelt fenyőhaszonfa eladás.

Az óhegyi és besztercebányai m. kir. erdőgondnokságok B. gazdasági osztályában, valamint az óhegyi A. gazdasági osztályának a Garam felé hajló részeiben az 1911—1915. években a kir. kincstár részéről termelendő és az óhegyi vízi fűrész mellett vagy azon alul a fővölgy mentén szabadon választható rakodókra kihozandó 26 czm. és ennél nagyobb középátmérővel bíró, összesen mintegy 15—20000 köbméter fenyőhaszonfa az óhegyi kincstári vízfűrész bérletével kapcsolatosan Besztercebányán, 1911. évi márczius hó 28-án d. e. 10 órakor tartandó versenytárgyaláson zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1911. évi márczius hó 27-ike délutáni 5 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál.

Kikiáltási ár köbméterenként 15. korona.

Bánatpénz 12000 korona.

Árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1911. évi márczius hóban.

(10.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Eladó egy alig használt, szép kiállítású, kitünően lövő duilling, Románci Géza fővadásznál, Mezőfény, Szatmár megye. (9.)

Faiskola-terület: 100 hold. (1-4.)

FARAGÓ BÉLA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
MAGYAR MAGPERGETŐ GYÁRA
ERDÉSZETI CSEMETELEPEK
ZALAEGERSZEG

Mag- és csemeteárjegyzéke megjelent. Valódi Helianthi Salsifis 1000 drb-ként 35 korona.

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lódent

legjutányosabb gyári árakon szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.
(3. VI. 2.)

STAINER GYULA
cs. és kir. udv. szállító

magyar magpergető gyára

Körmenden (Vas megye)

ajánlja

**tű- és lomblevelű magvait,
tű- és lomblevelű csemetéit,**

továbbá

**gyümölcsvadonczokat,
díszfenyőket és cserjéket**

elsőrendű minőségben. (4.IV.2.)